

SAMORDNING KONTRA KOORDINERING

VEILEDER

HOVEDBEDRIFT SAMORDNING

Innhold i Veileder :

- Når er det behov for samordning ?
- Hvordan det bestemmes/avklares hvem som er hovedbedrift
- Hvem skal omfattes av samordningen ?
- Hvilke plikter og aktiviteter har hovedbedriften ansvar for
- Forholdet mellom hovedbedriftens samordning og byggherres koordinering etter bhf
- Krav til samordning av internkontroll
- Praktiske samordningsaktiviteter

Når er det behov for samordning ?

Det er behov for samordning når

ulike virksomheter utfører arbeid på samme sted

eller

tilgrensende arbeidsplasser,

og deres arbeid påvirker hverandres arbeidsmiljø.

Hvem kan bestemme hvem som skal være hovedbedrift?

- Arbeidsgiverne skal avklare seg imellom
- Dersom enighet ikke oppnås skal dette meldes til Arbeidstilsynet som da vil bidra til valg/bestemme hvem som skal være hovedbedrift
- Byggherren har ingen myndighet til å bestemme

Hvem kan ivareta samordning og være hovedbedrift ?

Dersom det samtidig sysselsettes mer enn 10 arbeidstakere, og ingen virksomhet kan regnes som hovedbedrift, skal det skriftlig avtales hvem som skal ha ansvaret for samordningen, aml § 2-2 (2)

Spørsmålet om hvem som kan anses som hovedbedrift, med ansvar for samordning av HMS-arbeidet på en arbeidsplass, er nylig behandlet av Høyesterett (HR-2018-1769-A)

Retten uttalt i den konkrete saken at det bare kunne være én hovedbedrift på det enkelte arbeidssted, og at vurderingen av hvem som anses som hovedbedrift må basere seg på en konkret helhetsvurdering, hvor både formelle og faktiske omstendigheter trekkes inn. Vurderingen må også knyttes til arbeidsplassen som helhet og over tid.

Retten uttalte også at: hovedbedriften vil være den som har bredest og mest varig og stabil tilknytning til den samlede aktiviteten på arbeidsplassen (den dominerende virksomheten).

Hvem omfattes av samordningen?

Samordning i bygg- og anleggsprosjekter skal omfatte alle virksomheter på arbeidsstedet, også virksomheter som ikke sysselsetter arbeidstakere (enmannsbedrifter).

Det er viktig å merke seg at kravet til samordning omfatter virksomheter uavhengig av evt. kontraktsforhold mellom virksomhetene. 3. person (publikum) omfattes ikke av krav til samordning, men disse skal selvfølgelig skjermes fra bygge- og anleggsarbeidene.

Samordningens innhold og HBs plikter

Hovedbedriften skal ha ansvaret for samordningen av de enkelte virksomheters helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid jfr. Aml § 2-2 (2)

...Byggherrens koordinering har som hovedformål å hindre unødvendig konflikt mellom ulike virksomheter og ulike arbeidsoperasjoner.

Arbeidstilsynet i kommentaren til bhf § 18:

Hovedbedriftens samordning skal sikre at de enkelte arbeidsgiverne får nødvendige opplysninger om hverandres arbeid for å kunne forebygge skader på de øvrige arbeidstakerne, jf. aml § 2-2 (1). Slik samordning vil særlig være aktuell ved arbeid i felles arealer og for bruk av felles ressurser som kraner, heiser og stillaser, brakkerigg etc.

Ved siden av samordnende møter bør hovedbedriften også utøve en viss form for kontroll og tilsyn med felles arealer og felles ressurser. Denne kontrollen bør i praksis utføres ved hjelp av inspeksjoner på bygge- eller anleggsplassen (vernerunder). Kontrollen må minst omfatte de grunnleggende forhold som erfaringsmessig har betydning for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø.

Samordningens innhold:

Lister Tingrett 17.01.2011 saksnr. 10-137768MED-LIST:

A: Hva ligger i hovedbedrifts ansvar?

«Retten legger til grunn at «samordningsplikten ikke medfører at hovedbedriften gis ansvar for å føre kontroll med den enkelte virksomhets utførelse av arbeidet. Hovedbedriftens samordningsansvar svekker heller ikke den enkelte arbeidsgivers ansvar etter aml § 2-1”»

B: Hadde hovedbedrift oppfylt samordningsplikten?

«Det er rettens klare oppfatning at hovedentreprenøren hadde etablert et grundig HMS-regime i tilknytning til det aktuelle entrepriseoppdraget, og at arbeidet med å følge opp forhold knyttet til helse, miljø og sikkerhet ble utført på en god og profesjonell måte»

Samordning vs. koordinering:

Bestemmelser om samordning av virksomheters helse-, miljø og sikkerhetsarbeid og hovedbedriftsrollen er regulert i arbeidsmiljølovens (aml) § 2-2 og i internkontrollforskriftens (IK-forskriften) § 6.

Byggherreforskriften (bhf) setter krav til koordinering. I § 5 - Byggherrens plikter følger av 3. ledd:

Under utførelsen av arbeidene skal byggherren ivareta hensynet til sikkerhet, helse og arbeidsmiljø ved koordineringen av virksomhetenes arbeid på bygge- eller anleggsplassen.

Krav til samordning av IK

I IK-forskriften er internkontroll definert som:

Systematiske tiltak som skal sikre at virksomhetenes aktiviteter planlegges, organiseres, utføres, sikres og vedlikeholdes i samsvar med krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen

I kommentaren til IK-forskriften § 6 knytter Arbeidstilsynet en kobling mellom IK-forskriften § 6 og aml § 2-2.

«Denne bestemmelsen gjelder i situasjoner hvor flere virksomheter utfører arbeid/ aktivitet sammen, på samme arbeidsplass, eller for hverandre. Første ledd omfatter bl.a. de situasjoner som er nevnt i arbeidsmiljøloven § 2-2, mens annet ledd omfatter tilfeller hvor en virksomhet engasjerer andre til å utføre arbeid for seg, f.eks. vedlikehold, konstruksjons- eller byggearbeid.»

Spørsmål og svar

- I Veileder pkt. 10 er det en rekke konkrete spørsmålsstillinger med svar
- I Veileders Vedlegg 2 er det et eksempel på avtale om delegering av samordningsansvar.

TAKK FOR OPPMERKSOMHETEN!